Հրատարակվում է ամեն օր բացի կիրակի և տոնական օրերից։ Գինը տարեկան 6 ռուբլի։ Գրասենյակը գտնվում է Գ. Ալիխանյանի տանը։ Ընդունվում է գրասենյակում։ Ձեռագրերը չեն վերադարձվում։ Հոդվածների համար հեղինակները պատասխանատու են։ Գովազդի գինը տես երեսի վերջում։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՅԱՆՔ

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄ Հ. ՍԱՐԳՍՅԱՆԻ ԵՎ Ա. ՄԱՆԱՍԵՐՅԱՆԻ

Գին՝ տարեկան 6 ռուբլի

Գրասենյակը գտնվում է Գ. Ալիխանյանի տանը։ Ընդունվում է գրասենյակում։ Ձեռագրերը չեն վերադարձվում։ Հոդվածների համար հեղինակները պատասխանատու են։ Գովազդի գինը տես երեսի վերջում։

Գին՝ տարեկան 6 ռուբլի։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ։ Հայտնի է, որ Նիկոլայ Գ-ի ամուսնությունը Ալեքսանդրա Ֆեոդորովնայի հետ ամենաերջանիկ ամուսնությունն է եղել։ Նրանք միասին ապրել են 23 տարի։ Ամուսնությունից հետո նրանք ունեցել են 5 զավակ։ Ամուսնությունից հետո Ալեքսանդրա Ֆեոդորովնան ստացել է «Ռուսաստանի կայսրուհի» տիտղոսը։ Ամուսնությունից հետո նրանք ունեցել են 5 զավակ։ Ամուսնությունից հետո Ալեքսանդրա Ֆեոդորովնան ստացել է «Ռուսաստանի կայսրուհի» տիտղոսը։

ԵՐԵՎԱՆՅԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպես հայտնի է, Ալեքսանդրապոլի գավառի Ղարաքիլիսայի գավառամասի Ղարաքիլիսա գյուղի Ս. Գրիգոր եկեղեցուն մոտ գտնվող գերեզմանատունը, ինչպես նաև գերեզմանատունը

լաքին գան պօշանմասը պիր գաչ սաաթ պիր գաչկիւն տեվամ իտեր, վէ օ հալտէ մանովրալարը եէնի-տէն իսթիմալինէ մէճպուրիւէթ հասլը օլուր։ Պաղը քէրրէ աղրը վէ գան պօշանմասը՝ իսգաթը ճէնին վուգու պուլունճայա գատար պիր գաչ կիւն պիր գաչ հաֆթալար սիւրէր։

Պաղը տէֆա տա բահմէտ օլան մահսուլ տիշարը չէգար վէ չօճուղուն էշի թէքմիլէն վէ եախօտ գըսմէն բահմէտ գալըպ, նիհայէթ էքսէր տէֆա գատը՝ բահմինէ պուլունան չօճուղուլա պէրապէր վէֆաթ իտեր։ Պէշյէճէ պաղը գատընլար՝ իճրա իթտիքլերի չու ճինայէթլէրինին իրթէսի կիւնիւ կէղէրլէր, պաղըլարը օտալարը-տան չէգամաղլար, պաղըլարը տա խասթա եաթարլար, վէ հասըլ պաղը պէտպախթ գատընլար տա թէսիմը ըուշ իտէրէք, պու կիւնահարընտան գուրթուլուրլար։

Ալէյ ումմա տիշիրմէք իսթէ-նիլէն մահսուլը բահմ աղրը աղրը տիշարը չէգրպ, պունուն սէպէպի չու արրքի, համիլէ գատընը էվ-վէլճէ իշէրտէն ալարաղը իլաճլար, վէ տիւչար օլուղու ճիւգու քիւլ չէտիտ մանովրալար՝ բահմը վէ ճէտարանը պաթնը (բահմը էթ-բաքը) գուվվէթ տաֆիսարը մէֆ-լուճ (քէօթրիւմ) գելան պիր հա-լը իհթիգանը (հօգնա), վէ բահմը մուհիթ իլ բահմ՝ իւզէրինէ պիր իւֆիւնէթ բէյատ իտէրլէր։ Պիր ատէմ՝ իսգաթը ճէնիմտէն տօլալը բահմինտէքի մահսուլը չիրիմիւչ օլան պիր գատընը կէօրիւր իսէ, բէք գիյատ միթէէսիր օլուր։

Նիսվան բահմինտէ բէյատ օլան պիր չօգ խասթալըգլար՝ իսգաթը ճէնին ճինայէթլէրինին նէթիճէի թապիլիյէսի տիր։ Մուհիթը բահմ-տէ հըսա օլունան իւֆիւնէթլէր չօգ վուգու պուլուր։ Պու խաս-թալըգլարտան տօլայը թաքիֆէի նիսվան օ ատէրէճէ աղ եէմէեէ պաղլարլար քի, պաղը բրաթիսի-եիւրաթը իհթիգանլիյէսի նէթա-ճիճի օլարագ ագ ճիյէր պօրու-լարընտա բէյատ օլան ալամէթլէ-րինէ վէրէմ խասթէրիկի նազա-ըլյա պագարլար։ Ֆիվվագը պու կիպի էսկի իւֆիւնէթլէրէ տիւչար օլմուշ օլան խասթալարը կէօրսիւ մուայէնէ օլունտուգտա, խըրըլ-թը վէ պաղը տա սօլ թարաֆ թահթ իւլ չէվքիյէ նահիյէսինէն կիւրիւլթիլի սեալէր իշթիրիր։ Պու ալամէթլէր՝ վէլատէթ խասթալը-ղընը արայան թապիպի բէք գօլայ եանըլթապիլիրլէր։

Քէզալիք մուհիթը բահմիէրին-տէ իւֆիւնէթ պուլունան գատըն-լարըն իւզէրինէ էքսէր տէֆա նէօպէթ վէ թէր կէլիր։ Իշթէ օ վագըմ պու գատընլար՝ նէօվ պէթլի պիր սրթմայը թէտա-վէ իթմէք իւզրէ, տէֆթէլէ գը-նագընա ալըրլար։ լաքին սրթմա զանն օլունան պու իլէթին մէր-քէզի՝ գատընլարըն աղալ թէնա-սիւլյէլերինէ պուլունուր։

Զանընմտա պու ֆէնալըգըն մէվճուտ օլուպ կիթտիքճէ տէ թէ-զայեիւտ վէ թէվէսսիւ իմտիկինի իսպաթ իշին էբէրիճէ չէյ սէօյ-լէտմի։ Պու ֆէզահաթը (մուու-թիւն) մահվ ու թէրզիլ իթմէք՝ էմնիյէթը ումումյինին թապիլի մուհաֆիզլարը պուլունան սթըպ-պայա պիտ տիր։

Պու ճինայէթին էն զիյատ ճէ-սարէթլի մէմուրլէրի պուլունան վէ բէք չօգ իսգաթը ճէնինլէրին պաշըճա սէպէպլերի օլան էպէ գատընլար հագգընտա էվվէլճէ պիր իբի սէօզ սէօյլէմէքդիրին պաթը մէգալ իթմէք մուվաֆիզը մասլահաթ օլմայաճագ տըր։ Պէն իդդաա իթմէմ քի, եալընըզ մէգ-պուրէ էպէ գատընլար միթթէ-հիմ տիրլէր։ լաքին պունլարըն պէտ խուսուստա էն զիյատ քէօ-թիւ օլուղլարընա հիչ շիւպհէ եօգ տըր։ Իմտի թիւրքիա բահ-թաթընտա էպէլիք իտէն պու գատընլարըն ահվալը մանէվիյէ վէ զիհնիյէլերի նէմանէն իպարէթ տիր։ Էվվէլա անը թահզիզ իտէ-լիմ։

Էկէր ճէսուր պիր քէշշաֆ՝ ատի սընըքը էհալի նէզդէրինէ կիտէ-րէք, էպնամ ատէմի թէսէլլի ի-տէն ֆէննին եանի թէպապէթին կէօրա մուհիթի օլան շու գատընլա-ըընն էքսէրիսինին ախլաղ պօ-զուգլուգլարընը վէ ճէհալէթինի մէյտանա չէգարաճագ օլուր իսէ, իսթիղրաղ ու հայրէթի մուճիպ օլաճագ տըր։

Իշթէ էքսէրիա պիր թապիպին չէօհրէթի՝ պու կիպի պիր թագըմ ճահիլ վէ պէտանամ գատընլարընն էրինէ տիր։

Պու ճառըլար՝ էտէվաթը մախսու-սէերի իլէ պէրապէր սօգաղ սօ-գաղ տօլաշըպ գուրպանլար ա-բարլար, վէ պունլար էքսէրիա եարտըմճըլարա միհթաճ պու-լունուգլարընն, պաղը չարլաթան հէքիմլէրի մէտհ ու սիթայիշլի կէօ-յէ գատար չէգարըրլար, վէ քէն-տիլէրինի նէֆրէթ վէ հիտտէթլէ տէֆ ու բէտտա իտէն ինսաֆլը թապիպլէրի թահզիր իտէրլէր։ Մէկպուրէ գարբլար խասթալա-ըրմըզա վիգիթա վէրիրլէր։ պի-զիմ (հէքիմլէրին) մուայէնէմիզի եա պէտեէնիրլէր եա պէտեէնմէզլէր, վէ քէնտիլէրինէ միրաճաաթ իթ-մէք ճէհալէթինինէ պուլունմագ-տան պաշգա պիր թէօհմէթլէրի օլմաեան ղէվալը համիլէլերէ իշ քէնճէ վէրիրլէր։

Արթըգ շիմտի իշ կէօրէճէք վա-գըթ կէլմիշ տիր։

Իշթէ պու մագսէտ մէպնի թէբլիֆ իտէրիմ քի, ճէմիյէթը թըպպիյէի Շահանէ պիր դօմիսի-օն նասպ իթտին, վէ պու գօմիսի-օն՝ մէճլիսի թըպպիյէի Մուրքիեէ իլէ պէրապէր, շյանը թէէսսիֆ օլան շու անվալէ պիր սուրէթը թէսվիյէ վէ պիր շարէ թէբլիֆ իթտին։ Մէքթէպը թըպպիյէ՝ էպէլիք սէնաաթընը իճրա ի-շին պիր շահատէթնամէ իտին-մէք իւզրէ քէնտիսինէ միրաճա-աթ իտէն պիր թագըմ աշճը, ուշ-զունսըզ վէ սերսերի գարբլարը պունտան պէօյլէ ըէտտա իթմէլի տիր։ զիրա պունլար էլլէրինտէ պուլունան շահատէթնամէ սայէ-սինտէ հէր խանէյէ կիրէրէք, պա-լատ թարիֆ իթտիկիմիզ ճինա-եէթի իճրա իտէրլէր։

Էկէր ճէմիյէթը թըպպիյէի Շա-հանէ՝ հիւքիմէթ թարաֆընտան պիր հէյէթը ֆէննիյէ մագամը-տա թանըմըշ իսէ, հիւքիւ-մէթ՝ ճէմիյէթը մէղքիւրէյէ հու-գուգ վէ սէլահիյէթ վէրմէլի տիր։ Իմ՝ գուվվէթ տիր։

ԷՄԱՆԷԹԷ ԽԻՑԱՆԷԹ

(Շարունակելի տես թիւ 1169)

Գանք մեր բնաբանը շարունակել։ Վէլայէդ։ Եէրա լրագրի 70 թուոյն մէջ կը սուի «աղջկանց մէջերէն մէկ հատին վրայ աւելի համակրութիւն ունի» (Փանոսեան էֆէնտի։) «Վարժուհիմը կը-սէ հրապարակաւ թէ վարժարանի մէջ վարուց ապականութիւնը վերջին ծայրը հասած է, թէ հոն պղծութիւն կայ։։։։ Ցոյն, կաթոլիկ, Տաճիկ անվայել կը դտնէ նորա կեանքը (Փանոսեան էֆէնտիի) տակաւին նա կապրի՞ քու ծոցդ ո՞վ ժողովուրդ» կըսէ մէկը (Մէջլ- թիւ 94ի մէջ։)՝

Քննող։ ոճրագործութեան։ 93 թիւ Մէջլ-ին մէջի Սամաթիոյ թաղականաց քննութեան արդիւնքը ուրիշ սատն լիւեցինք։ Այս քննութեան Մանզ-ի 1955 թիւը ևս կը վկայէ ըսելով։ «պիր իբի կազէթաճըլար, բարի-զուակ Մկրտիչ վէ օնա մէնէնտա պիր դաշ քիշիսի տէլալըզդա չդարթմըշլար (թաղականք), իճթիրարը (սենեակի գործը) թագրիր իթմէքլիկէ։։։ պիր դաշ դարբլարտան վէ չօճուգլա-տան խնդա սրմըշլար։։։ խըզմէթճի-լէրին վէ չակիրտանրն սէօյլէյէլերինէ եէմմիկէթ վէրերէք։։։։ Տէր Ցովհաննէս տէտիքլէրի բարիզաւակ քահանայ (քննող ոճիրին)։։։ թաղականներ խորհուրդուն էտէպսիդլիկի (քննութիւնը) տիր» ևն։ ևն։ Այս քննութիւնը Պատրիարքարանի մէջ ևս արգիլելու համար մինչև իսկ Պատրիարքին ըսել կուտայ «Իմ Պատրիարքութեան օրովն (Խրիմեան Հայրիկի) այս խնդիրը քննել չպիտի տամ» (այսինքն Փանոսեան էֆէնտիի սոնեակին խնդիրը) (Օրէֆէր թիւ 771 օգոստ. 15 1872։)

Փանոսեան էֆէնտիի խոստովանաբանութիւնը։ «Ազգապետ վարժարան պէնիմ էվիմ տիր, քիմսէնին հագգ վէ սէլահիյէթի եօգ տուր պանա գարըշմայա, պէն օնլարը (աղջիկները) պէնիմ ազա, բաշա, պէյ, էֆէնտի վէ իմ բէրաթօր քէյֆիմէճ թէրսիյէ խտէ-յիմ» (տես Մասիաց 268 թիւ Մանզ-ի մէջ առնելով) և 70 թիւ Եէրա-ի մէջ նոյն ատեն թէ Փանոսեան էֆ. «իւր հրապարակական թերթին մէջ անամօթաբար հէյ եաֆարըմ հէյ եաֆարըրըմ բաւա, քանի որ բանը կատարող մարդու ալ համաւ ունէր»։ այսինքն կըսուէր թէ կատարած է։ Փանոսեան էֆէնտի ինքը «Ի-ֆիթիրա» եղած աշակերտուհիին համար կըսէ «Սամաթիայը տեսել հեր վագրթ մէ-թէպտի պուլունուր, (իր տունը չեր-թար) պաղդալար հասէտ չէքեր, տի-բայեթլի գէր՝ քիլէր, տօլաղ, քի-թապխանէ վէ պուրօ տնախթարլարը-նը օնա թէպիմ էթմիշիմ»։ ևն։ (Տես Մանզ-ի 1258 թիւ։)

Փանոսեան էֆէնտի իւր գործը (տնեակի գործը) շարունակելու համար նոյն ատեն ճակատամարտեր է իշխանութեանց դէմ ըսինք մեր բնաբանին մէջ։

Նախ՝ Թաղական էշխանութիւն դէմ։ «Սամաթիոյ թաղական խորհուրդը քննութեան կը ձեռնարկէ։։։։ Փանոսեան կրակ կտրած նոյն խորհուրդին առնապետին (ինչպէս Սրբազան Պատրիարքին) վրայ կը յարձակի վատաբար։։» (Մէջլ- թիւ 94. յունիս 30. 1872։) Ահա՝ Փանոսեանի բառերը։ «Մէջլիսը թաղական խորհուրդուն իհթիրանը, վէ թէքֆիրիլիկինին պիր ճէհալէթի վէ էտէպսիզլիք օլմասընը հագդըմը իլէ իտտատա իտէրիզ» (Մանզ-ի թիւ 2007 Սեպտ. 28. 1872) ըսելով բոլոր թաղական խորհուրդին վրայ կը յարձակի։ Նաև թաղականաց քննութեանը համար «պունտան պէօյլիք ճինայէթ վէ էտէպսիզլիք օլմուր մու» կըսէ։ (1955 թիւ Մանզ-ի մէջ։) «Սամաթիա խորհուրդունուն ուիանմաղ ազալարը քէնտի բարիզաւակ ըէխալէրի ըէհպերլիկի ևն։ կըսէ (Մանզ-ի 2018 թիւ։)

Երկրորդ՝ Քաղաքական էշխանութեան դէմ կը ճակատամարտի։ Բերան միւթէսարբիին կողմանէ դատաստանի քանիցս անգամ կոչուելուն դէմ Փանոսեան էֆէնտի կը գրէ։ «Հիչ պիր վագըթտա օ հալէ թէնէզզիլ իտէ-մէյիր։։։ մահքէմէ եազարղըմըզը օղուլարագ հիւքմ իտէպիլիր։» (Մանզ-ի 2007 թիւ 1872 սեպտ. 28) «դատը գալ երկուշաբթի աւուր միաց տեսնենք այն օրը ինչ առարկելով պիտի փախչի» կըսէ Օգսէն էֆէնտի (Օրէֆէր թիւ 820։) «Փանոսեան այս անգամ ալ խոյս տուաւ դատաստանի անձամբ ներկայանալէն։։։ Զարմանալի է արդարև լրագրի միջոցաւ որոտալ ուրացաքանչել բայց նոյն իսկ իւր գործը փաստաբանելու անկարողանալ» (Օրէֆէր թիւ 314) Վերջապէս չէրնաց դասի «պու մուհաքէմէնին ասլա էհէմմիյէթի եօգ տըր» ըսելով և դարձեալ շարունակեց իւր սեռնակի գործը։

Երրորդ՝ ազգային և պարբերական էշխանութեան դէմ կը ճակատամարտի իւր գործը շարունակելու համար։ Մանզ-ի մէջի բուն իւր բառերովը հաստատեցինք ասիկա երեքշաբթի օրուան Թերճէմանը Էֆէնտիին մէջ։

Չորրորդ՝ ոս հասարակ ժողովուրդն դէմ կը ճակատամարտի դանդատի նիւթ եղած իւր սեռնակի գործը և ոչ մէկ օր դանց առնելով։ Փանոսեան էֆէնտի կը պօռայ Հայ ժողովուրդեան երեսին «աբյրբխ, չաբգըն, էտէպսիզ, նամուսսուզ, տինսիզ ինսան ճինսի նէճասէթի, վահիշ, եալանը, սերիսօշ, հիյէպազ, խօտպին, ահմագ, իրթիքեապէը, վատ ևն.» (Օրէֆէր 752 յունիս 27. 1872 և Մէջլ- թիւ 94. յունիս 30 1870։) ժողովուրդի մէջեալ սենեակի գործը քննելը յայտարարութեամբ մը պահանջելուն դէմ բարկանալով Փանոսեան էֆէնտի անոնց» ահմագ վէ թէրսիյէսիզ, պու շաշգին ատամլար պիմէլի տիրլէր քի, Ագապեան վարժարանը չակիրտանը տիմէք՝ քէնտի վալիտէլերի (կըսէ և կէտեր կը դնէ) քէնտի գարբլարը (կէտեր կը դնէ) վէ քէնտի գըզդարընտաղլարը (կէտեր) տիմէք տէրլի տիր։ «Ոնդարատա ատապ ու թէրպիյէ վար տրր»։ (Տես Մանզ-ի էֆէնտի 1990 թիւ 9 սեպտ. 1872։) Ըսել է թէ յիշեալ ժողովուրդին մայրերը, կիները և քոյրերը բարոյական և կրթութիւն չունին։

(Շարունակելի)

Տէր. Կ. Գալաբաշեան

1881 Յուլիս 8

Կ. Պոլիս

ԸՍԼԱՀԱԹ

Տիւնքի Վաֆքը իսլահաթ հագդընտա եազմըշ օլուղը շյանը տիգգաթ պիր պէնտի օգուրանլարըմզա պիր մալիւմաթ օլմագ իւզրէ այնէն տիւնքի նիւսխէմիզտէ նագլ իթմիշ խտիք։

Պու կիւնքի Վաֆքի պէնտը մէգքիւ-ըը թէէյնա իտէր տիկէր պիր մէգալէ տտհա տէրճ իտէրէք, պունտա տախի պիր թագըմ էֆքեարը միւթագիմէ պէյան իթմիշ օլուղընտան վէ ասպքի տիւնքի պէնտինին տէվամը մագամընտա պուլունտրգընտան, պունու տտ-խի պէր վէճճը աթի սյնէն նագլ իտէրիղ։

«Մամուրիյէթ՝ միւրիյէմիզի իսթիհսալ իշիւն հիւքիմէթճէ թէտտապիրը սերիա վէ աճիւէ էթ-թիիաղ օլունմասը լազըմ կէլճէճէկի տիւնքի նիւսխէմիզտէ իֆատէ գըլընմըշ իտի։

«Մէրամ վէ մագսէտիմիզ վա-թանըմըզդա չարէի սէլամէթ թէ-հարրիսինէն իպարէթ օլուպ, պու պատտէ խայրճա իթիրազաթա թէսատուֆ իթմէքիյիմիզ մէկհուզ իսէ տէ, ղայրէթը վաթանիյէմզ՝ իթիրազաթը վահիյէճէ իլիթիֆաթ իթտիրմէյճէկի տէրքեար օլարը կիպի, հիչ պիր վագթտա լաեիւթիւդ (անսխալութիւն) իտտատաբտա պուլունմայաճաղընը-զտան, էպապը մաագուլէյէ միւսթէնիտ իթիրազաթը գապուլէ միւհեյտա օլաուղումուզը վէ պու խուսուստա միւնազէրէ (միւճատէյէ) տաբէ-սինտէ միւպահասայա տախի հա-զըր պուլունտուղումուզը ինպա (խապէր վէրմէք) իտէրիկ։

«Տիւնքի նիւսխէմիզտէքի իֆա-տաթը աճիզանէմիզի պու կիւն տախի պաղը մէրթէպէ թէվզիհ (իյզահ) իտէլիմ։

«Մէսալիքի Օսմանիյէնին քէսպը իւմրան վէ սաատէթ իթմէսինէ էն պէօյիւք մանի՝ մէարիֆ վէ ու-մուրը նաֆիա խուսուսլարընճա օ-լան իհմալ վէ թէքեասիւլիւմուզ մատտէսի օլուպ, անճագ մէա-րիֆ վէ ումուրը նաֆիա հագդընտա լազըմ կէլէն թէտտապիրը ըս-լահիյէլի մէրքէզը հիւքիւմէթ (Տէր-սաատէթ) նօգթահ նազարընտան մուհաքէմէ իթմէմիզի, վէ վիլա-յաթտա մէարիֆ վէ ումուրը նա-ֆիա մէսալիհինին սուրէթը ճէրե-եանընը բիշնազարա արմալը տըր։

«Մէարիֆ խուսուսընտա մեր-քէզտէ Մէքթէպը Սուլթանի վէ Մէքթեպը Ֆիւնունը Միքիյէ կի-պի միւէսսէսաթ՝ պահը ֆիէվահրը պ՝ զայաթ (չօգ) իսէ տէ, վիլա-յաթտա մէքեաթիրը իպթիտահ-յէ վէ սարէ թէէսիսէնէ վէ մէվ-ճուտլէրինին ըսլահընա հիմմէթ խրիմէղ իսէ, մէրքէզտէքի մէ-քեաթիրը ալիյէնին հիւքմ ու թէէսիրի մահտուտ օլուր։

«Ումուրը նաֆիա խուսուսուն-տա իսէ, տիւնքի իճմալիմիզտէ իֆատէ գըլընմըշը վէճճ իյէ, վի-լայաթճա թէվսիի մէզունյէթ գահտէսինին ճերէրանը միթէ-հաթթամ (լազըմ) տը։

«Զիրա օ գահտէ իճապրնճա վա-լիլէր վէ միթեաարրիֆլար երպա-պը իգթիտար իյէ մուգավէլաթա կիրիշիպ, հեր մահալին իճապա-թը մէվգրիյէսինէ կէօրէ ումուրը նաֆիա թէշէպպիւսաթընտա պու-լունապիլիրլէր։

«Պիզտէ մէվճուտ օլան ֆէնալըգ-լարտան պիրի տէ չուուպաթը ու-մուրը եէքտիկէրէ մէրպութիյէ-թին պիլմէմէք վէ պիր շիւպհէնին ըսլահընա եէհէմմիյէթը մախսուսէ վէրիպ տիկէրինի թէսամիհ (իհմալ) իւզրէ պրագմագ մատտէսի օլուղ-ընտան, մէմուրէրիմիզճէ էն զիա-տէ պիլինմէսի իգթիգա իյէեէն մէվատ սրրասընտա բէվապրթը չուուպաթ ումուրը քէյֆիյէթի տախի պիլխասսա զիքրէ չայան տըր։

«Թէրազգրեաթը մէտէնիյէ՝ քեաֆֆէի էնվաը մէսաիի պէչ-բիյէ պէրինէ պիր բապրթաի լա-գըմմյէթ վէ մելզումյէթ վաղ իթ-միշ օլուպ, պու բապրթայա բիա-եէթ օլունմամագ իւզրէ խիլե-ճէք թէչէպպիւսաթը թէրազգը-ճուսյանէ ալել էքսէր պիսէմէրէ գալըր։

«Մէսելա մէարիֆիսիզ ումուրը նաֆիա, ումուրը նաֆիասընը թի-ճարէթ, թիճարէթսիզ սերվէթ, սերվէթսիզ ինզիպաթ վէ էմնիյէթ, ինզիպաթ վէ էմնիյէթսիզ բահաթ, բահաթսըզ թէրազգը վէ սաա-տէթ նասընը թասավվուր օլունա-պիլէճէկի պիր քէրրէ խաթըրա կէ-թիրիլսէ, պու չուուպաթը ումու-ըընն քեաֆֆէսինէ պիրտէն տէսթը ի՞հթիմալ վաղ խիլճէճիքճէ պիր իշ կէօրիւմէք միւմքին օլամայա-ճաղը՞անլարընը։

«Շուուպաթը ումուրընն եէկտի-կէրէ մէրպութիյէթի (պաղը օլ-մասը) հէր պիրի իշիւն այրը այրը ահտպը գուարէթ վէ խուսուս-սիյէթ (պէնէֆշէյիէ։ մանագիտու-թիւն) նասպ ու թահրին օլունմա-սը լիւզումընը ունութտուրմամա-ը վէ հեր քէս հեր իշէ եարար գանն ու զէհտպը պաթրընը՝ մէր-տուրը նազարը իսիֆիաթ օլմա-ը տըր։

«Պու զանն ու զէհտպը պա-թրը՝ տէվլէթիմիզին խարապընա սէպէպ օլան մէվատտէն տիր։

«Զիւնքի պու զանն ու զէհտպ սեպպիրլէ խըտէմաթը տէվլէթ մէսլէքը մախսուս գարտէսինէ թէվզիղէն իհալէ վէ թէվճիհ օ-լունմայրպ, պիր ատէմին պիր իշ-տէ իգթիտար վէ էհլիյէթի թէ-պէյրիւն իսիֆիաթ, արթըգ օ ատ-էմ հեր իշէ էհլ ու միւգթէտիր ատտ օլունուր։

«Պու իսէ բէք պաթրը պիր քէյ-ֆիյէթ օլուպ, պիր իշտէ պիր ատ-էմտէն սահիհէն խըտմէթ պէք-լէնիլիր իսէ, օ իշտէ օ ատէմին խուսուսիյէթի օլմասը արանըմագ իգթիրազ եէրէ։

«Էկէր խուսուսիյէթի վար իսէ, արթըգ օ ատէմ էվգաթը թահ-սիլիյէսինին օ իշէ հասը իսիմիշ տի-մէք օլուպ, պաշգա իշէ լազըմ կէլէն մալիւմաթ վէ թիճարէթ քէնտիսինճէ էլվէթթէ եա մէք-գուտ վէ եախօտ բէք նազրս տըր։

«Իշթէ պալատէ իֆատէ գըլընը-տըը իւզրէ, եէքտիկէրէ լազըմ վէ մէլզում գապիլինտէն օլմագ ճիհէթթիյէ նազարը թէրազգը-լիտէ սիյեան (միւսավի) թու-թունմասը միթէհամթըմ (լազըմ) օլան քեաֆֆէի շուուպաթը ու-մուր արասընտա չիտտէթը բէվա-պրթի մէվճուտ վէ լաքին հէր չիւ-պէ իշիւն օլան խուսուսիյէթ պիւ-թիւն պիւթիւն պաշգա պիր քէյ-ֆիյէթ տիր։

«Պու խուսուսիյէթ մատտէսինէ եէհէմմիյէթ վէրիլմէմէսինէ պիր պէօյիւք սեպպ տախի ումուրը աէվլէթին նազարիյաթընա էհէմ միյէթ վէրիրմէմէսի քէյֆիյէթը ղարիպէսի տիր։

«Բէք չօգ ղէվաթ տտհա պու կիւնքի կինտէ ումուր վէ մէսա-լիհը տէվլէթ իշ իշինտէ պուլուն-մաղլա էօյլէնիրլիր զանը պաթը-լընտա տըր։

«Հալ պու քի, էրքեանը հարպ զապիթի վէ թապպպ օլմագ նազ-ըիյաթ թէպլիմինէ նասըլ միւհ-թաճ իսէ, ումուրը սաիրէի տէվլէթ տախի էօյլէճէ նազարիյաթ թահ-սիլինէ վապէսթէ վէ նազարիյա-թը մուհասասլէ յի հիւանիւ թաթ-պիգ (իճրա իթմէք) մուվաֆֆագ օլան ատէմ եէլ վէ դէֆթէրտէ նամ-լարընա չայեսթէ տիր։

«Հաթթա ումուրը վիլայաթ ի-չիւն էճանիպատէն ատէմլեր ճէպ օլունմասը լիւզումու՝ պու նազա-ըիյաթ մատտէսինտէն տօլայը մի-թէհագդուգ օլույօր։

«Լաքի սէնէ էվվէլ ումուրը մա-լիյէ միւֆէթթիշլիքլերինտէ ին-թիսապ օլունան զէվվաթ իշինտէ պաղը էճնէպիլիր տախի մէվճուտ օլտուղու խաթըրլարտա տըր։

«Պու էճնէպիլիր ումուր վէ մէ-սալիհը մալիյէմիզտէն պիսապէր օլտուգլարը հալտէ, աղ վաղթ ի-չինտէ քեաֆֆէի մուամէլաթա վագրի վէ էն միւքէմմէլ միւ-ֆէթթիշլերտէն ալա թէքթիշաթ իճրասընա մուվաֆֆագ օլտուգ-լարը կէօրիւմիւչ տիւր։

«Զիւնքի օ ատէմլեր ումուրը մալիյէնին ճիհէթը նազարիյէսինի մէքթեպտէ եօյրէնմիշլեր վէ ու-մուրը մալիյեեէ ճիւղի վէ քիւլլի խրտմէթ իտէճէք իւլում վէ ֆիւ-նունը սաիրէի տախի պիլ էթ-բաքի թահսիլ իթմիշլեր տիր։

«Պիզտէ աճապա մուհասէպէ իշլերինտէ միւսթախտէմ զէվվաթ իշինտէ եիւզտէ պիր քիշի վարմը-զը քի, ումուրը մալիյէնին պիր տէ ճիհէթը նազարիյէսի օլուու-նո՞ պիլսին։

«Պիր գաչ սէնէ էվվէլ պիր էճ-նէպի 15—20 սէնէ մուհասէպէ-ճիլիքտէ պուլունմուչ պիր մէմու-ըումուղը ըէյրիմ (նշանակ) ճէա-վէլի գուլանմասընը պիրմէմէսինի մաարէզը թէսճճիպտէ պէեան իտէեօր իտի։

«Պիչարէ պիրմէզ քի, լոկարիթմ ճէտվէլի նէ տիմէք օլտուղունու-պիրմէյէն նիճէ ումուրը մալիյէ նազըրլարըմզդ կէօրիւրմիւչ տիր։

«Խուսուսաթը մէպսութէէն նիւմայան օլաճաղը իւզրէ, քեաֆ-ֆէի շուուպաթը ումուրա եէրլի վէ էճնէպի էհլ վէ միւգթէտիր ատէմլեր նասպ օլունմասը վէ թը-տէմաթը տէվլէթ իշիւն խուճու-սիյէթ արանըրմասը վէ քեաֆֆէի շուուպաթը ումուրընն էհէմմիյէթ-ճէ սիյան (միւսավի) թուլթուլմա-սը լազըմ տըր։

«Իիսիարաթըխարբահանէի ահի-զանէմիզ՝ վաթանըմըզդն զարուրէթ վէ մէշագգաթատան միւտտէթը ճիւղիյէ զարֆընտա բէհայապ վէ թէէսիրը շումուսը (կիւնէշլեր) թէ-բագգը իլէ ֆիագը (հորիզոն) իսթիդպալիմիզին տախի ազատէի սէհապ (պուլութ) օլմասընը թէմէն-նի իթմէքլիյիմիզտէն միւնպախ օ-լուպ, խայրխահան վէ համիյէթ-մէնտանը վաթան էլպէթթէ պէ-զիմէ հէմէֆքեար տըրլար։

«Էն զիյատ մանրի թէշէպպիւ-սաթ օլան քէֆֆիյէթ՝ ըսլահաթն բէք միւշքիլ վէ բէք չօգ զէմանէ միւհթաճ ատտ օլունմասը մատ-տէսի օլուպ, եվվէլ պէ եվվէլ պու ֆիքրատէն վաղ կէչիլմէլի, վէ ըս-լահաթ կէրչէքտէն սարֆը հիմ-մէթ օլունմագ չարթը իլէ բէք ճիւղի վագթա միհթաճ իտուկի, վէ պիր քէրրէ իշ իսթիդամէթը լազըմէսինի ալընճա նէթաճիճի թէ-բագգը եէքտիկէրի վէլի իտէճէ-կի կէօղ էօնիւնտէն տուր իտիմ-մէլի տիր։

«Պիր վագթլար Ֆրանսատտա տա-խի ումուր վէ մէսալիհի տէվլէթ զավաիլի սիյասիյէ իլէ տիւչարը իւգտէի իհմալ վէ թէքեասիւլ օ-լուպ խալդ վէ տէվլէթ զարու-ըէթ իշինտէ իքէն, երինէ ըսլա-հաթը միւքեյէ վէ թէշէպպիւսա-թը նաֆիայա տէսթը հիմմէթ վուրուլմագ իտի։

«Վագթթա քի, օն եէսրինճի տա-ը միւտտի էվասիթինտէ գօլպէր նամընտա պիր ալի հիմմէթ՝ ինան-կիրի հիւքիւմէթ օլտու։ մահզա հիմմէթ վէ զայրէթը վաթանէր-վերանէսիյէ, քեաֆֆէի շուուպա-թը ումուրէ տէսթը հիմմէթ վու-ըուպ, եօլլար, ճէտվէլլէր (գա-նալար), սանտրգլար, էնճիւմէնը տանիշլէր, տէսթեկեահլար, ֆաբ-ըիգալար, սէֆինէլէր վիճուտ կէթիրտի, Ֆրանսանըն սերվէթ ու տամանը մէյտանա չէգարուպ, էհալիյինտիլ ըրիֆահիյէթ վէ խա-կինէեի վարխսթէի զարուրէթ իթտի։

«Շիմտի պիզէ պիր գօլպէր լա-

զըմ տըը. Ֆագաթ Գոլպէր պուլ. մագ՝ պիղե կէօրէ Ֆրանսանդն Գոլպէրի հիմնէթ վէ գուտրէթինտէ ատէմ պուլմագ կիպի միւշքիլ օլմայուպ, զարէթ վէ ինայէթը Միւլիւքանէէրի ճիւմէմիզէ պիր նիմէթը ուզմա օլան վէլիհինէթը պիմինէթիմիզ Բատիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հապրէթլէրինին իդտամաթ վէ միւսաատաթը Շէհրիւարիւրի սաղտի ֆէյզու մուվաֆֆագէյթ վէ հէր տիւրլի թէչէպպիւսաթը խայրիյէտ թէսհիլաթ ֆէրման թէչիգ վէ ինայէթ օլարագ պէօյլէ պիր Բատիշահը մնալի իքթինահը ահար Հիւմայունունա վիքէյատէն հէր պիրի վէ հէր վալի պիր Գոլպէր օլապիլիր.

Վէրնը՝ տիւնքի իսլահաթ պէնտինտէն տօլայը պու կիւնքի Թէչէնտը Հէրէքտը պագը մալիւմաթ վէ միհթալաթ պէհան իտէյօր. Շէօյլէ քի, պագը զէվաթ՝ Վէրնը Էվրօբատան ատէմ ճէպ իտիմէսի հագգընտա, քի թավսիյէսինէ իթիրազ իյլէյէրէք, Շարգի Ռումէլի ահվալինի թիւրքիա իտարէսինի միգթէտիր վէ մուվաֆֆագ օլամտըրը տէրէճէլէրտէ ըսլահ օլունմուշ սուրէթտէ կէօսթէրմէսինի՝ զաթէն ումուրը տախիլիյէտէն տօլայը տահմա Թիւրքլէրի մուսլիմէզէ իյլէյէրէք միտախլէ տավաբնտա պուլունան Էվրօբա էմէլինի թէրվիճ տիմէք օլաճաղընը տէրմէհան իթմիշլէր իմիշ.

Թէրճէմանը Հէրէքտը զէվաթը մումկիրէ,յհիմիսն չու իթիրազաթը նը տէրճը սահիֆէ իթտիքտէն սօնրա, քէնտի էֆքէարընը տախի զիյրինէ իլավէ իտէրէք, բէֆիգինին (վէրնը) պու թավսիյէսինին էսասէն իսապէթին ինքեարիտ մէեէճէյինի վէ Էվրօբանը միւլքճէ ինթիզամը թիւրքիատան էյի օլտուղու մէյտանտա օլտուղունու պիլպէհան, անճագ Էվրօբատան ճէլպ օլունճագ մէմուլարը մուալլիմ սըֆաթը իլէ կէթիրտիլիպ անպէրին վուգուֆ վէ թէճրիպէլէրինտէն իսթիֆատ օլունմասընը թահսին վէ թէրվիճ իտիյօր.

Մէզքիւր կապէթա իլավէի մեգալ իտէրէք տէյօր քի, «ճէլպ օլունանճագ ատէմէրին մուալլիմ սըֆաթը իլէ ճէլպ օլունմայըպ տապէլի յուուպաթը ումուրըմըզը էճնէպիլէրին էլինէ թէսլիմ իլէր իսէք, օ հալտէ մէմլէքէթիմիզի Մըսրը իտարէսինէ պէնզէթմիշ օլուրուզ քի, ելեէվմ Մըսրը պիր Միւսլիման վէ Օսմանլը մէմլէքէթի օլտուղու հալտէ, հիւքիւմէթ տարէրէլէրինտէ Էվրօբալըլարտան պայգա հէման քիմսէյնին կէօրիւնտիւիւ եօգ տրը, վէ իյթէ պու հալլեր տիր քի, Մըսրը էհալիսինի պիր չօգ հագգը ջիքայաթա մէճպուր իյլէմէքտէ տիր.»

ԻԼԱՆԱԹ

Էմ. Ժ. Մէրճանօֆ

ԻՍԹԱՆԳՈԼ ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ
ՀԱՃՕԲՈՒԼՕ ԽԱՆ Ն° 17
Վէ
ԳԱԼԱԹԱ ՎՕՃՎՕՏԱ ՍՕԳԱՂԸ Ն° 13

EM. J. MERTZANOFF CONSTANTINOPLE — SAXONIA REGIA

1881 սէնէսինտէ քիւչատ օլունմուշ Նիւմունէ օլմագլըղա չյան պիր մաղազա.

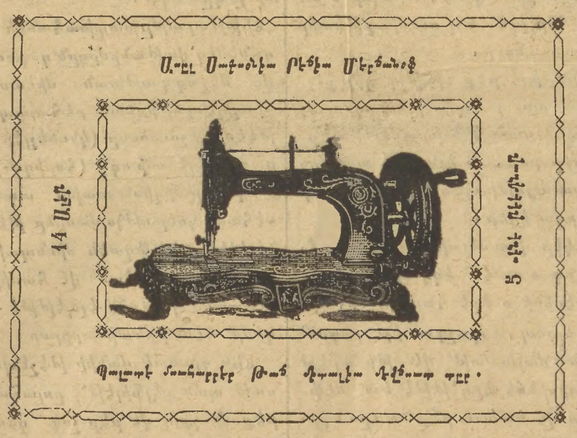

Պալարտ մասհարրէր թամ ֆրալիս Դէլիսար գրը.

Էլ իլէ իչլէր մաքինա.
Թէրգիճէ վէ գունտուրաճըճա մօտայա տայէր վէ էսնաֆ ֆամիլեայար իչին մաքինա.
Եալնըզ ասէնցիատա Ճօն վէ Գուտ. Մանչէսթէր.
Թալիմաթը մէճճանէն վերիլիր.

Եալնըզ պու ասէնցիատա պուլընը.
Ճօս, Ռէրքին վէ օղուլլարը իչնէլերի, վէ Ֆ.Գիլարճէրն վէ Գուտրանիասը տ/քիչ Թիրէլերի.
Հէր ուսուլէ թէպտիլի իչին բարշալար վար տրը.
Թամիր տախի իտիրը.

Հաւէյտ. Հէր թէմինաթ թահթընտա օլարագ սաթըլմագտա օլան մաքինալար իւզերինտէ ֆապրիգանդն մարգասը պուլընմագտա տրը

Հէր Նէվէ ալէյնէ մուֆթինալրը պուրնալանտաֆ Մարմարա դէնիզինդէ Մարմարա մաղազասընդն էնէն ապրէսինի ալընմագտա դիմնէկրէ էհալէյէ ըճ՞ օլանտաբ։

Կ. ՀԱԶԱՐԵԱՆ

ԹԻԹԻՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ՄԸՍԸՐ ԶԱՐՇԸՍԸ ԳՈՒՐՊԻՆՏԷ ՔԷԹԷՆՃԻԼԷՐ ՊԱՇԸ Ն° 106

Տէրսաատէթտէ Քէթէնճիլէր գաբուսու ճատտէսինտէ 106 նումէրօ իլէ մուրազգամ Հազարեան նամ տուխան ֆապրիգասընտա Եէնիճէնին գօգուլու վէ բահէլի պօղչա վէ կէօպէք թիւթիւնիւ, վէ քէղա Տրամանը Գըր վէ Սամսօն, Գուշ Գայա թապիր օլունան տուխանլարը, այրը այրը վէ նաթիւրէլ հալինտէ իմալ օլունարագ, կէրէք գէյրէլրը, վէ կէրէք սիկարասը ֆապրիգանդն իթիֆատլինտէ քեսին 108 նումէրօյու տէբօղիթօ մահալլինտէ ֆիրուխթ օլունմագտա տրը։

Մէզքիւր ֆապրիգանդն իմալ իյէտ[illegible] թիւրքիէրին նէֆասէթ վէ խասսէյէրինէ նիսպէթէն, էհվալինի [illegible] պէրու ումումուն թէճրիպէսի իլէ իսպաթ օլունմուշ տրը։ Վէ պու թիւզտէն չիմտիյէ գաատար պուլմուշ օլուղուզ հիւսնիւ [illegible] կէթիրճէ ըէվաճ պուլարագ, պունտան պէօյլէ տախի սիւմքին մէրթէբ [illegible] վէ տրգգաթլա տէվամ օլուճաճաղը իլան օլունուր։

Տիյարը էճնէպլիյէ իչիւն սրբարըչլար պանտրոլ բուսաամունտան մուաֆ օլամաղը, վէ թալիպ օլան զէվաթըն մէզքիւր տէբօղիթօ մաղազասընտա մէմուրը մախսուս պուլունան Նիկողոս Հազարեան էֆէնտի իլէ մուխասէրէ իթմէլերի տախի իլավէթէն պէեան օլունուր։

ՕՖՆԷՐԻՆ ՐԱԳՕՉԻ ԹԱՊԻՐ ՕԼՈՒՆԱՆ

Ա.Ճ ՍՈՒՑՈՒ

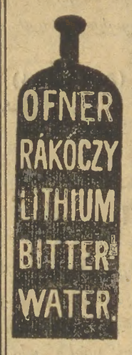

Պու մուալիճէ Պուտա–Բէշթատա Մանար իլուում ու ֆիլնուն ագատչմասը թարաֆընտան վէ Բարիկին Թրպակէ ագատչմասը թարաֆընտան բէսէն հայլ օլունուպ չէհատէթնամէ վերիլիր, վէ Վիէննա, Բարիզ, Սիտնէյ, Մէլպուրն վէ սաիր շէհրերդրամ միսալիա իթա օլունմուշտը։ Մէչհիրի աթըպպա մուալիճէի մէզքիւրէնին չապուզ վէ մուհագագ սուրէթտէ թէէսիր իթտիկինի թաատիգ իտէրէք ճիւզիճէ տէ միւսհիլ օլտուղունու պիլէյէյան, սուրէթը մախսուսէտէ թավսիյէ իտէեօրար։ Մէսանէտէ թաշ խասթալըղը, վէ մէսանէտէ էսկիմիշ նէվազիլ վէ մէսանէտէ ֆէնալըգ վէ իտրար եօլարընտա պօզուգլուգ պուլունտուգտա, պու սույուն չօգ թէէսիրի վէ բէք զիեատէ ֆայիտէսի օլուր։

Ելարամ սու պարտաղը իչիմէլի տիր։

Հէր մատէն սույու սաթան տիւքքեանլար իլէ էճզախանէլէրտէ պուլունուր։

Ա.ահապը
Պոպպա–Բէշթատա Լէվէր
Պէրպէրէր

Սթամպօլ վէ Գալաթատա պուլունան տէբօլար.

Մ. Մ. Ժագ Ա.էֆքեան,
» » Ժ. վէ Ն. Գանճիւք Պիրատէրլէր,
» » Վէնան Գասապեան,
» » Քիւչիւքեան Պիրատէրլէր,
» » Վ. Ծաննի.

ՍԸՀՀԷԹ ԳՈՒՎԱՎԷԹ

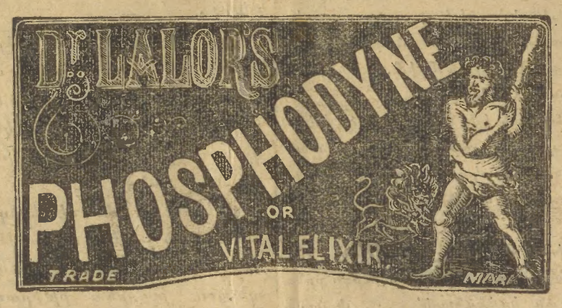

ԴՐԷՍԻՐ

Տօգթօր Ռ. Տ. Լալօր 1862 տէ իյճատ իտուպ պու իսմի վէրմիշ տիր.

Պու իլաճ՝ Հինտիսթանտա, Զինտէ վէ միւսթէմլիքաթտա կէրէք գարա ճիէրէ թէէսիր իլէեհի վէ կէրէք պիլճիմէ պաղթը հայաթիկէլի թագվիկէ վէ թահգիմ իսիճի խարիգիւլատ պիր մուալիճէ տիր։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՈՍՖՕՏԻՆԻ ֆոսֆորտանը միրէ քքէպ պիր թէրթիպ օլուպ, տրմաղա վէ կէօղբէք հօշրը։ Պու իլաճ՝ նէպպաթի ալգալոյիտ թապիր օլունան էճզատան միրէքքէպ բարլագ պիր սու տրը վէ ֆէվկէլատէ գուվվէթ վիրճի հասսէլէրէմպիճ տիր։ Շիմտիքի իլմի քիմեանընէն պա էսէրի օլուպ, իչինտէ հիչ պիր մուզիր վէ տէրճէճինտէն զիյատ մուսհիլ էճզա եօգտաղը, հիչ պիր սուի թէէսիրտէ պուլունմադ, մէչհուր հէքիմլէր տափի վիճուտուն գուվվէթ հայաթիյէսինի թէճտիտ իտէճէք ֆէվգէլատէ պիր գուվվէթէ մալիք օլտըղընը վէ պու խուսուստա հիչ մանէնտի օլմադընը թատտիգ իթմիշլէրտիր։ Գանը, պէյնի վէ սընրլարը թաղէլէնտիրիր։ Պու իլաճ սուրէթի միւքէմմէլէտէ ապա վէ ասիրէնին պիլճիմէվէ մուապէթընա վիսսաթ վէ իւմրան վերիր, գանը ասլա զայպ իթտիրմէզ, վէ պէտէնէն վէ եախօտ զիհնին բէք զիյատէ չալընըլտըգտա եօրկունլուղընը էօնիւնիւ ալըր։ Զիհնէն սէվինճ, սաատէթ, բարլագլըգ վէ թէէսիր վերէն պէյնի վէ սընրը վէ ազալէթին գուվվէթինի պու իլաճ պագը թուիթար։

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՈՍՖՕՏԻՆԻ

սընրլրարը վէ գանն հէր նէվի պօզուգլուգլարընը սերիեան վէ սուրէթի տայիմկէտտ տէֆ իթտիկի իչին պու կիւնքիւ կիւնտէ վերիլէն պիլճիմէ թէէթիպաթը էն ալասը տրը։ Սընրլրարը գանն պօզուգլուգլարը, բէք զիյատէ սընրը զայրֆլրը, ումմի գուվվէթի սիզիք ագրլ վէ վիճուտ զաատֆը, գուլագ գոժրլթլարը, գուվթ զայպ օլմադ վէ իչտահ գաբանմադ, միյտէ հալիմսիզլիկի վէ գարաճիէր հասթալաշլարը, եէլ սընրլրատա ալրը, մէրագ, հէր տէրէճէտէ սընրը գուվվէթսիզլիկի, գուվվէթի հաֆբզէ զաեաթը, պէյնի եումուշլագլըը, քէօթրիւմլիւք, սրրթ քէմիքտէքի ալրը, լումպակօ եանի կէօպէք ատճասը, սիեաֆիք եանի գալչա սընրընտա եէրլի պիր ալրը, պէլ վէ մէսանէ խասթալըը, սիտիք զօրու վէ զայրիհիմ վէ զայրիհիմ, նէօվալէթի սրթմա, ըսպազմզ, թրգնէֆէսլիք, վերէմ, էսկիմիշ գալպ հասթալըը, սրրտանա վէ տէրի հասթալըգլարը, ազալէթ զայբֆիքը, վագրթսըզ քէօրլիք, էլհասրլ ինսան վիճուտընտա հէր հանկը ազանընը գուվվէթ հայաթիյէսինին նօգսանընտան նէչէթ իտէն պիլճիմէ իլէթ վէ հասթալըգլար։

—

ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՈՍՖՕՏԻՆԻՆ

ԹԷԷՍԻՐԻ

—

Իքի գաթ տրը վէ ասլա պօչա չըգմադ. պիր թարաֆտան պու իլաճ սընրը գուվվէթինի արթըրը, վէ տիկեր թարաֆտան գանը վէ ազալէթին գուվվէթինի թէճտիտ իտէր պիր վասէթա տրը։ պինապէրին պու իլաճ զայբֆ վիճուտլարա գուվվէթ վերիր վէ հասթայը էօյլէ պիր հալէ կէթիրիր քի, զանն իտէրսին հիչ զայբֆլըգ չէքմէմիշ տիր։

—

Վէլվեթէ դէր Լ-էոոոր

Պու կիւնքի կիւնտէ պէյնի վէ գարաճիէր հասթալըգլարընտան վէ միյտէ ֆէսասընտան պինէրճէ ինսան էօմրէքտէ օլաբ, պու հասթալըգլար հայաթը ինսանըն քէօքիւիւ գուրուսուրլար։ Մէզքիւր հասթալըգլար՝ բէք չօգ տիրայէթլի զէվամի իսլէրինէ ֆէնա թէէսիր իտուպ, զիրա անլէր իչին հայաթ սէվինճլի վէ ֆայտէլի օլանճագ եէրտէ պիր եիւք օլուր։ Իչթէ պու կիպի հասթալըգլար չէքէն բէք չօգ զէվամ չահատէթ իտերլէր քի, ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐԸՆ ՖՈՍՖՕՏԻՆԻ հէր նէ սուրէթտէ օլուր իսէ օլսուն զուհուրա կէլմէշ օլան միտ ֆէսասընտա վէ գարաճիկէր հասթալըընտա դարէզը պու կիւնէ դատար պուլունմուշ օլան տիկեր հէր նէվի իլաճտան իսթիֆատ տիր։ Իչտահ ասէր վէ միտէյի տիւզէթտիրիր։ Թէէսիրի տէ բէք չարուգ վէ մուհագագ սուրէթտէ կէօրիւլիւր։ Եէլլէ քի, էսմիր սէօնմէք տէրէճէսինէ կէլտիկինտէ վէ զիհին տափի վիճուտընտ ֆէնալըգը թէէսիրինտէն սայքի ահմագլըգ հալինէ տուշտուրինտէ, պու գուվվէթլի իլաճտան պիր գաչ տէֆա ալընդնա, հասթանդն մէյուսկէթի տէֆ օլուր վէ կէրէք վիճուտը վէ կէրէք զիհնի քէսպը գուվվէթ իտէր։

ԵԻՐՄԻ ՍԷՆԷԼԻՈ ԹԷՃՐԻԹԳԼԷՐ

Խուսուսաթը մէզքիւրէյի իսպաթ իտուպ, պունտան մնատա տիւնեանդն հէր մէլլէթինտէն միթէպէր ֆամիլեալար, վէ զէվամը միսթէլիֆէ՝ զիբր օլունան մուհասէսաթը կէօրմիշ օլուգլարընտան, պունա սէրպէսթէճէ շահատէթ իտէրլէր։

Տիւնեանդն հէր էճզատը, պու իլաճդն պիր շիշէսինի 4 ս. 6 ս. վէ 11 ս. ֆիյաթընտա ֆիրուխթ իտէրլէր։

ԻԼԱՆԸ ՄՈՒՀԻՄ. Պէհէր շիշէնին իւզերինտէ Ինկիլիզ հիւքիւմէթի թարաֆընտան պիր պանտրոլ եաբընըրըլմըշ օլուպ, պու պանտրոլուն իւզերինտէ տէ հաշմէթլու գրբալիցա հազրէթլէրինին միւթէպէր գօմիսէրլէրի էմրը իլէ «ՏՕԳԹՕՐ ԼԱԼՕՐ ՖՈՍՖՕՏԻՆի, Լօնտոն, Ինկլէնտ» քէլիմէլէրի Ինկիլիզճէ օլարագ եազըլմըշ տրը։ Էկէր պու եազը օլմազսա գալպ տրը։

ՏՕԳԹՕՐ Ռ. Տ. ԼԱԼՕՐ

Թարաֆընտան իմալ օլունմուշ տրը.
Պոպ Հավզտա 32 Նօ. կէոֆօրտ
Ընթրրիթտէ

ԼՕՆՏՕՆ Ն. ՈՒ. ԷՆԿԼԱՆՏ

Ֆոսֆորինին սահիպի վէ մուհիտի։

Սուրէթի իսթիմալ եէմէքտէն էվվէլ կիւնտէ իւչ տէֆա պիր չօրպա գաշըը։

Սթամպօլ, Գալաթա, վէ Պէյօղլունուն պէօյիւք էճզախանէլէրինտէ պուլունուր։

Թիւրքիա, Ռումանիա վէ Պուլկարիա իչին աճէնթէ պուլունան սահիպի նէզտինտէ Թօքատան վէ բէրաքէնտէ սաթըլըր։

ԷՏՄՕՆՏ ԳԱՐՈՒԱՆԱ

Ումումի Ինկիլիզ մաղազասը Նօ. 95 վէ 97 Եիւքսէք գալըրըմտա զասլը-թա մերքէզի գուրպինտէ։

Գալաթա
ՍԹԱՄՊՕԼ

ՍԸՀՀԷԹ Վէ ՄԷՆԱՖԻ ՈՒՄՈՒՄԻՃԷ ԻԶԻՆ

ՂԱՃԷԹ ՄԻԻՀԻՄՄ ԻԼԱՆ

Վ. Ծաննինին իսթանպօլտա քէօրբիւ մէյտանընտա 1 վէ 2 նիւմէրօլու ՇԷՄՍ նամ պէօյիւք էճզախանէսի.

1867 տէ, սահիպ էհլիեէթ միւթէսարրըֆը թարաֆընտան թէէսիս իտիլմիշ օլան իչպու մէչհուր էճզախանէ, կէրէք իլաճլարընդն թէմիզլիկի, կէրէք ըէչէթալարընդն տիգգաթլէ իճրա օլունմասը, վէ խուսուսիյէ մէզքիւր էճզախանէնին պիր սրֆաթը մախսուսէսի օլմուշ օլան ֆիեաթլարընդն էհվէնլիկի, վէ կէրէք մէմուրլարընդն միհրթէրէմ վէ միւթաատիտ միշքթերիւէր հագգընտա կէօսթէրտիքլերի հիւրմէթ վէ նէգաքէթ սաեէսինտէ, տայիմա բաղպէթլու Իսթանպօլ էհալիսինին խօշնուտիյէթի քեամիլէսինի մուճիպ սուրէթտէ իճրայի խըտմէթ իյէմիշ տիր։

Իչպու էճզախանէտէ, աթիտէ պէյան օլունան էմթաա թօքտան վէ ճէսթէթ ճէսթէթ սաթըլըր։

Էճզայի քիմեէվիյէ, մուալիճէլէր, ալէաթը ճէրրահիյէ, լաստիքտէն ալէթլեր, ֆոսֆորաթ ալէթլերի, ալէաթ վէ դուէվաթը քիմեէվիյէ, խալիա գընագընա սօֆաթօսու, ըթերիեաթ (բարֆիումբրի) շարապլարը, հէր սաաթ իչին վէ կէրէք միշքթերիլերինէ, կէրէք խասթախանէլերէ, մէզքթէպլերէ, վէ հասթա հէր վագտատա հիւքիւմէթի Սէնիյէեէ քիֆաեէթ իտէճէք տէրճէտէ մաքինա իլէ եաբըլմըշ պուզ։

Իչպու էճզախանէ իխրաճաթ վէ իտխալաթ իճրա իտիպ, գօմիսիօնլար տախի գապուլ իտէր։

1852 սէնէսինտէ Պէյօղլունտա տօղրու եօլտա թէէսիս օլունմուշ օլան 77 նիւմէրօլու Ծաննի էճզախանէսի տախի, միւմպիլէյհ Մ. Վ. Ծաննինին մախտուումա տիբլօմայը չիմիաթ տօգթէօր Ց. Ծաննի թարաֆընտան իտարէ օլունմագտա տրը։ Միւմպիլէյհին Պէյօղլունտա քիմեախանէսի տախի վար տրը։

Պունլարտան պայգա, Մ. Վ. Ծաննինին Բուսճուգտա էճզախանէ չիպէսի, Էտրինէտէ կազզ ֆապրիգասը վէ պիրա մաղազասը օլուպ, քեաֆֆիյէլի էճզա վէ սայիր էմթաա իչին տէ ճէէնթէլիք իտէր։

Ֆիեաթլար դաեէթ էհվէն տիր։

ԵԷՆԻՃԷ ԹԻԹԻԹԻՆ ՖԱՊՐԻԳԱՍԸ

ԳՕՆԹԻ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ Վէ ՇԱՀԻՆԻ

109 ԳԱԼԱԹԱ ՍԱՆՏՐԳՃԸԼԱՐ ԶԻ 109

Պիզ աթիտէ ասհապը իմզալար՝ թիճարէթճէ քեաֆֆէի մէսուլիյէթի ֆէզէրիմիզէ ալարագ, պունտան ագտէմ Գօնթի պիրատէրլէրիլէ միշքթէրէն Գալաթատա Սանտրգճըլար իչինտէ 130 նիւմէրօտա քիչատ էթմէյիմիզ տուխան ֆապրիգասը չիմտիյէ գատար ֆէվգէլատ իշլիմէքտէ վէ հէր վէճճիլէ միշքթերիլերիմիզին մէմնունիյէթինի ճէլպ իլէ չըգարըլան թիթիհնէրը բայիհալը օլմասը վէ նէկէրինէ կէօրէ ֆիյաթընդն էհվէնիյէթի ճիւզէ թարաֆընտան թահսին օլունմագտա վէ հաթթա պիր վագթտան պէրու տէբօպիթօլարըմըզդա թիթիհն եէթիշտիրիլէմէմէքտէ իտի։ Պու քէրրէ միշքթերիլերիմիզի կէրիյէ չէվիրմէմէք վէ տահա իլէրի կիթմէք իւզրէ պիլ մէճպուրիյէ ֆապրիգա վէ տէբօպիթօմըզը մահալը մէզքիւրտէ զայէթ վասի վէ մամուլաթըմըզդն իսթիապնա եէգհէր ճիհէթ էլվերիշլի պուլունան 109 նիւմէրօլու ֆապրիգայա նազլ կէյտիք։

Պունտան պէօյլէ Սթանպօլ վէ թաշրա վէ էվրօբատան՝ թիթիհն իրսալը հագգընտա վիրուտ իտէն էվամիրի սաաթը սաաթընա իճրա էտպիլէճէյինի կիպի, թիթիհնէրին բայիհալը վէ ճիւզէյնին տամամընդա ալդչարրրան լէզզէթի տէյլշահիմէմէք իւզրէ պու քէրրէ տախի թիթիհն չրգան մահալլերէ վէ պախուսուս Եէնիճէյէ մալիմաթը թամամ ատահալրնան մէմուրլար իլամ գէլընմրշ տրը։ Միշքթերիլերիմիզին մէմնունիյէթինի ճէլպ իթմէք վէ իսթէքլերի գօգուլու վէ տրամաղընա էլվերիշլի տուխան վէրմէք արզուսընտա պուլունտըղըմզդան, թալիպլերինին լութֆէն ֆապրիգամըզդա թէնէզզիլ պուլրուլմաերինի ըէճա, վէ պունտան պէօյլէ զայրը մագթու նէվինին 150 լիք. 200 լիք. 300 լիք վէ տահա ֆէվգէլատ ճինսլերինտէն կէրէք թիթիհն վէ կէրէք սիկարա տէբօպիթօմըզդա մէվճուտ պուլաճագլարընը թավսիյէ իտէրիկ։

Սոնըն մահալլէր. — Գալաթատա Սանտրգճըլարտա Ն. 109. — Զընտան գարու Զէօվլէճիլէրտէ Ն. 29. — Էմին էօնիւնտէ Ն. 36, վէ ճիւմէմէ տուխան սաթընըլարտա։

Զէլ. — Սայէի Շահանէտէ էվրօբայա իրսալ իտէճէյիմիզ տուխանլէրին պանտրոլ ըէսմիտէն մուաֆիյէթինէ տայիր իսթիյազ տախի թահսիլի տիմիշ օլտուզունտան, Էվրօբատա պուլունան թալիպլերիմիզին պու ճիհէթլէ եիւզտէ երրմի ֆայտէմնա օլաճագլարընը իլավէ վէ իլան էյլերիզ։

ՏԻՄԻՐԳԱԼԻՈՒԼԵԱՆ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

ՍԱՀԻՊԻ ԻՄԹԻՅԱԶ ԱՆՏՈՆ ՍԱԳԱՅԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՃԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա, 20 Յուլիս

Ինկիլ. էհամը Ինկ. Լիր	101-½
Օամ. էհամը ոչչլը	15-½
» » գաբանը	15-½
Իսթիգրազ 65	17-
» 69	16-½
» 71	77-
» 72	28-
» 73	16-
Օսմանլը պանդաքը	15-½
Մըսրը տույուն. մութա հրաչ	78-
» իսթիյազը	91-
Ռուսիա իսթիգրազը	98-
Գամպիօ Բարիզ 8 այ վաճաճ	–

Փարիզ, 20 Յուլիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	85 40
» » 5 գրօնսուզ	119-30
Օամ էհամը ոչչլը	15 67
» » գաբանը	15-57
Իսթիգրազ 65 Ֆր.	85-
» 69	85-
» 73	84-
Մըսրը ֆօնտ. մութա հրաչ	395-
Գրէսի Լիոնէ	932 50
Օսմանլը պանդաքը	645-
Ռուսէլի չըմէնաքֆէրի	51-75
Իթալիա էհամը	90 20
Գամպիօ Լօնտրա 3 այ վաճաճ	25-22

Վիէննա, 20 Յուլիս

Աճիս ֆիօրին	–
Ռումէլի չըմէնաքֆէրի	24-50

ՂԱԼԱԹԱ ՖՕՐՍԱՍԸ

Ե. . . . ամ. ամուն ագլ. գաբ.	16 35
Գաբ. ոչչլը	16 26
Իսթիգ. 63 (Մութօն) 6 % Ֆ.	83-
» 65 » 6 % Ֆ.	83-50
» 69 (Թինար) 6	82 50
» 72 (Գօն տիր Թրէզօր)	27 25
» 73 6 % Ֆ.	80 50
Ռումէլի չըմէնաքֆէր 3	49-50
Ագճէ ֆայիզի	09-
Ըրբօր Ղրչ	–
Հավալէտիզ »	65-

—

ՊԱՆԴԱ ԱԳՈՒՕՆԼԱՐԸ

Գրէսի ժէնէրալ	5-35
Սամսօլ պանդաքը	11-05
Սօսիէթէ ժէնէրալ	5 10
Թրամվայ	4-

—

ԱԳՅԷԼԷՐԻՆ ՖԻՑԱԹԸ

Օամ. միրաբը 100 ղրչաան	Ղ.	Ֆր
Գէյազ մէճիսիյէ Ֆարգը		107-16
Մէթալիք	»	205-20
Գէչիք	»	208-20
Ալթընըզ	»	125-50
Գաբրը	»	670-
Գայմէ	»	1065-
Ինկիլիզ լիրաը		109 20
Ֆրանսըզ ալթաունու		87-20
Փոլ		90-05
Գրիմից ալթաունու		51-15
Գարպան գայմէսի		3 76